

Vraagtekens bij nieuw depositogarantiestelsel

Column
Wim Boonstra

Op 10 juli presenteerde het kabinet zijn langverwachte toekomstvisie op de financiële sector. Na maanden reactief optreden om de schade van de financiële crisis te beperken wordt de blik weer op de toekomst gericht. Een belangrijk element betreft de kabinetsvisie op het depositogarantiestelsel (dgs). Hoewel dit stelsel in ons land decennialang naar tevredenheid functioneerde, bleek dat het in

tijden van crisis tekortschiet. Ook blijkt het, zeker nadat de garantielimiet naar € 100.000 was opgetrokken, een sterk concurrentieverstorende werking te hebben. De kabinetsvisie is dan ook meer dan welkom.

Een belangrijk element van het kabinetsvoorstel betreft de ex-antevorming van een fonds ter dekking van de kosten van het dgs. Dit fonds moet worden gevoed door premies, mede te bepalen op grond van het risicoprofiel van de deelnemende banken. Dit zal misbruik van het dgs door avonturierbanken tegengaan. Het wordt voor de Icesaves van de toekomst een stuk minder eenvoudig om de Nederlandse spaarmarkt onder dekking van het dgs af te tappen voor buitenlandse avonturen. De financiële stabiliteit van ons land zal er wel bij varen.

Toch laat het kabinetsvoorstel ook belangrijke vragen onbeantwoord. Zo merkt het kabinet zelf al op dat een fonds nooit zo groot kan zijn om alle denkbare decon-

figures te financieren. Daarom stelt het kabinet voor om het stelsel dusdanig vorm te geven dat, mocht het fonds te klein blijken, banken alsnog achteraf aanvullend financieren. Dan blijft het dgs gewoon een ex-postsysteem met een gedeeltelijke voorfinanciering. Als niet duidelijk wordt aangegeven waar het plafond van het fonds ligt en de banken alsnog een naheffing krijgen, blijft onduidelijk welk risico een individuele bank loopt.

Ongeacht de wijze van financieren kan een dgs geen crisisinstrument zijn. Zouden de gezonde banken de kosten van deconfiture van een grote concurrent moeten dragen, dan bestaat nog steeds het gevaar dat zij in de problemen raken. Uiteindelijk moet

Voor de Icesaves van de toekomst wordt het minder eenvoudig om onze spaarmarkt af te tappen

de overheid hier een rol blijven spelen. Juist daarom zijn goed toezicht en hervorming van de sector langs de lijnen van het rapport van de commissie-Maas zo belangrijk.

Het kabinet laat zich niet uit over de hoogte van de depositogarantie. Op dit moment bedraagt deze € 100.000 per persoon per bank. Door het hoge plafond is feitelijk geen sprake meer van normale concurrentie op de spaarmarkt. Ook zijn de kosten van het dgs, ongeacht de wijze van financiering, hoger naarmate het plafond hoger is. Verlaging van het plafond tot bijvoorbeeld € 50.000 lijkt dan ook verstandig.

Niet alleen het gedrag van banken, ook dat van de spaarder is van invloed op de financiële stabiliteit. Spaarders dienen zich bewust te zijn dat structurele verschillen in spaarrentes verschillen in risico tussen de diverse banken weerspiegelen. In dit kader is al eerder gepleit voor de invoering van een eigen risico voor spaarders. Een eigen risico

voor het hele spaarsaldo ondermijnt echter de financiële stabiliteit. Verder is wellicht de belangrijkste functie van het dgs dat het zeker voor de kleine spaarders boven alles bescherming van hun spaargeld moet bieden. Toch zou de regering kunnen overwegen om de garantie op te splitsen in twee tranches, waarvan op de tweede tranche wel een eigen risico van 10% van toepassing is.

Een volgende vraag is natuurlijk welke banken onder de dekking van het dgs moeten vallen. Je zou je kunnen voorstellen dat in principe alleen banken die het zwaartepunt van hun activiteiten in retailbankieren hebben mogen toetreden.

Al met al luidt de eerste conclusie dat het kabinet een goede aanzet tot de discussie over een nieuw dgs heeft gepresenteerd. Maar de meeste vragen zijn nog niet eens aangesneden, laat staan beantwoord.

Wim Boonstra is chief economist bij Rabobank.

